EXILUL ROMÂNESC

ANUL II Nr. 9 — Mai 1956

INSEMNĂRI

Evoluție fără surpriză

In preziua vacanței de vară, situația politică a exilului românesc nu se remarcă prin nimic deosebit. Agitația „Ligii" s'a potolit. Dl Fărcășanu s'a reîntors în America. Dl Gafencu se izolează din ce în ce mai mult pe terenul strict diplomatic, aducând în mod indirect servicii Comitetului Național, iar „Uniunea Parlamentarilor" n'a putut să pornească cum trebuie nici până acum.

Cât privește pe confrații dela Pankow, aceștia se laudă că până în prezent peste 1.700 de români refugiați s'ar fi repatriat. După repartiția lor pe regiuni, rezultă însă că majoritatea repatriaților sunt Sași, Svabi și alte naționalități conlocuitoare. Numărul Românilor înapoiați în țară este extrem de redus. Din cauza insuccesului evident al acțiunii de repatriere întreprinsă de organele reperiste, tonul „Glasului Patriei" a luat un caracter din ce în ce mai polemic, războindu-se când cu unul când cu altul din grupele de refugiați.

„Comitetul Național" a întreprins un atac de învăluire tocmai din Argentina, unde eminentul român și diplomat, Dl Cuțarida, a dat drumul unei foi în limba spaniolă, „Frente Comun". Un al doilea teren de infiltrație al Comitetului Național este Germania, unde, servindu-se de avangarda Gen. Gheorghe, caută să capteze prietenia unei țări, care până mai ieri era obiectul celor mai grave injurii. Disidenții legionari, cu toată unitatea lor de acțiune cu Comitetul Național, n'au putut încă pătrunde în cetatea politicianismului român nici direct și nici indirect și, s'ar părea, că stagiul lor va mai dura.

La Biserica ortodoxă din Paris, tensiunea continuă. Preotul Pârvănescu refuză pur și simplu să se supună atât hotărîrii mai vechi a Mitropolitului cât și hotărîrii din Martie a majorității credincioților și continuă să servească într'o biserică goală aproape. Cu alte cuvinte, nu recunoaște nici criteriul autoritar și nici pe cel democratic.

Peste toate aceste frământări, mai mari sau mai mici, Românii refugiați sunt în genere îngrijorați de evoluția ce-o ia situația internațională. Cu toate că comuniștii n'au făcut nicio concesie substanțială, cercurile occidentale responsabile par din ce în ce mai mult înclinate la o lichidare a războiului rece pe baza actualelor poziții. Probabil, această evoluție favorabilă regimurilor comuniste satelite l-a determinat pe Gen. Gheorghe să se desprindă din vreme de Occident, făcând o serie de acte, surprinzătoare și condamnabile, dar care nu e exclus să însemne, în calculele sale politice, o poliță trasă asupra viitorului.

Semnificația Comitetului Național

Comitetul Național nu e o realitate națională. Partidele, în numele cărora afirmă că vorbește, nu sunt reprezentate în Comitet decât în mod cu totul sumar. El abuzează de titlurile politice ce le deține și nu are nicio acoperire în țară.

Existența Comitetului Național e întreținută artificial. Pe deoparte, anumite relații diplomatice, pe de altă parte, subvenții dela „Free Europe" și dela alte cercuri și instituții. Aparatul ce-l întreține e de natură birocratică. Oamenii fac servicii Comitetului Național pentrucă sunt plătiți. O ocupație ca oricare alta. Conducătorii Comitetului Național știu că dacă le-ar seca sur-

sele financiare, automat s'ar lichida întreaga lui activitate.

Problema Comitetului Național, ca să fie just înțeleasă și apreciată, trebue deplasată deci dela această organizație hibridă, la acele forțe care au interes să întrețină impostura națională din exil. Numai clarificând poziția acestor forțe, ne vom putea da seama de ce Comitetul Național se simte atât de sigur pe sine.

După ce Europa Orientală a fost sacrificată comunismului mondial în conferințele consecutive dela Teheran, Yalta și Potsdam, cercurile care au patronat această operație, nefastă pentru viitorul întregii lumi, au făcut eforturi ca să legitimeze politic și militar darurile făcute lui Stalin. Într'un târziu totuși, lumea liberă s'a deșteptat. La 1 Martie 1947, președintele Truman ia sub protecție Grecia și Turcia. Din acest moment, frontul occidental a mers spre consolidare crescândă. Anticomunismul a pătruns adânc în opinia publică americană, dispusă să riște chiar un războiu pentru a lichida acest pericol. Dar cercurile care au dat Rușilor câștig de cauză în dauna Europei erau de veghe. In ultimii ani, aceste cercuri au desfășurat o vastă propagandă, pentru a infiltra lumii occidentale ideea coexistenței pacifice a celor două sisteme, care înseamnă practic, consfințirea statu quo-ului european.

O mare piedică în calea coexistenței sunt emigrațiile politice. Aceste emigrații reclamă fără încetare eliberarea patriilor lor de sub jugul comunist. Ca să capteze acest sector turbulent și să-l controleze deaproape, cercurile yaltiste și-au ales de colaboratori toate elementele compromise cu comuniștii, știind că acestea nu pot avea circulație politică în exil și sunt obligate și politic și material la cea mai strictă obediență. Fortificând acest grup, cercurile yaltiste urmăresc predominul politic în sânul emigrației românești, făcând-o inofensivă din punct de vedere al luptei de eliberare.

Existența Comitetului Național permite așa dar o judecată mai amplă a situației internaționale. Câtă vreme el se bucură de sprijin în America, nu poate fi vorba de eliberarea patriei noastre. Cel mult o pseudo-eliberare, un regim comunist, care ia, de circumstanță, o înfățișare mai puțin fioroasă. In momentul când Americanii ar renunța la acești colaboratori dubioși, înseamnă că ziua eliberării nu mai este departe.

Captarea tineretului

„Tineret" în exil e un fel de a vorbi. Ne referim la acei cari au astăzi în jurul a 30 de ani, plus sau minus, și cari, desigur, în raport cu refugiații mai în vârstă, pot fi considerați, cu oarecare bunăvoință, „tineret". Totuși, de bine de rău, aceștia sunt mica sursă de împrospătare a vechilor grupări politice.

Acești „tineri" se găsesc astăzi la o răscruce de drum. Ei sunt solicitați din toate părțile. Li se deschid uși, li se oferă perspective. Politicianii din toate categoriile îi chiamă în clanul lor. Piața occidentală pentru un tânăr întreprid și energic e tot atât de îmbietoare. Se pot face cariere frumoase, cu corolarul lor imediat, ieșirea din mizerie și ducerea unei vieți decente. Câte odată formulele se combină: o carieră nu exclude și un rang politic în exil. Bine înțeles, trebuie alese grupările politice de circulație în Occident, unde riscurile nu există și avantagiile abundă.

De cealaltă parte, e o patrie al cărei contur devine pe zi ce trece mai vag. A aparținut unei mișcări care i-a răscolit pe vremuri ființa și părea că-l leagă indisolubil de neam. Dar astăzi, în urma lui nu a rămas decât o mare de decepții. An de an, speranțele adunate s'au risipit. Anii trec și el nu și-a trăit încă viața și nu și-a înjghebat încă o existență.

Odată pornit pe acest drum, viața tânărului ia caracterul unei lupte pentru existență. Politicienii știu să speculeze această conversiune a tineretului spre țelurile mai practice ale vieții. Odată cu încadrarea în clanul lor, li se oferă și un mijloc de existență. Grija zilei de mâine nu-i mai torturează și acțiunea politică ce-o desfășoară — s'au convins și ei până la urmă — e cea mai bună de urmat. Practicul, politicul și naționalul au ajuns la unison.

Din judecata ce și-o fac acești tineri — recent înrolați în grupările vișoianiste de toate culorile — despre rolul lor în exil, lipsește ceva: prezența vie și activă a neamului. Abandonând criteriul suprem, ei nu se mai simt incomodați de steagul ce-l servesc.

Noi credem însă că orice metamorfoze politice ar suferi în exil acești tineri, acel prim fundament ce l-au primit în tinerețe nu le va putea fi smuls totalmente din suflet. Il vor purta cu ei și la marea sărbătoare a neamului ne vom regăsi iarăși împreună.

Reacțiune și reacționari

Două cuvinte cari, deși derivă unul dintr'altul și aparțin aceleași familii, totuși au sensuri diferite. Amatorii de confuzii cu deosebită plăcere le amestecă, pentru a semăna confuzie și în opinia publică.

Un reacționar e un conservator cara vrea să țină vremea în loc, care nu acceptă nicio înnoire a organismului național. Orice atingere adusă structurii politice sau sociale actuale i se pare a fi o alunecare în haos. Purtătorii de cuvânt al vremii noi sunt considerați de ei anarhiști și ca atare sunt combătuți cu înverșunare. Toată grija reacționarilor este să mențină cu orice mijloace „statu-quo"-ul înlăuntrul unei națiuni. Reacționari au fost boierii cari s'au împotrivit Unirii și tot reacționari trebuie considerați oamenii politici cari au înăbușit în sânge revoluția dela 1907. Reacționară a fost și clasa politicianistă care a tratat problemele ridicate de tineret după războiu cu patul puștii. Regele Carol a fost un reacționar, pentrucă a oprit cu forța înnoirea pe care o cerea întreaga națiune. Comitetul Național este expresia unei clici de reacționari, pentrucă se împotrivesc cu toate mijloacele la pătrunderea forțelor vii ale neamului în politica exilului. Patronată de Regele Mihai, această clică nu visează altceva decât să-și adjudece din nou monopolul politic și economic în România, călcând în picioare revendicările neamului.

Reacțiunea trebuie interpretată altminteri. O reacție poate fi deslănțuită de forțele conservatoare, pentru a opri desvoltarea unor situații ce le-ar amenința predominiul politic. Dar o reacție poate fi deslănțuită și de forțele înnoitoare ale națiunii. In acest caz, reacția este îndreptată contra forțelor cari țin în loc istoria unui neam. E o reacție contra reacționarilor, o reacție a organismului național contra unor forme de conducere perimate. Mișcarea unionistă dela 1848 a fost o reacție în raport cu mentalitatea învechită a vechilor cadre politice ale Principatelor. Dar nu ei erau reacționarii, ci adversarii lor, acei cari se opuneau Unirii și reformelor preconizate de ei. Mișcarea studențească dela 1922 și, mai târziu, mișcarea legionară, au reprezentat o reacțiune contra imobilismului și lipsei de ideal a generației anterioare. Mișcarea studențească s'a născut spontan, neconcertat, la toate universitățile în același timp. A fost o reacție a organismului național, amenințat de primejdii interne și externe.

Revenind la exil, ridicarea aproape unanimă a refugiaților contra Comitetului Național e reacția instinctului sănătos al Națiunii, care refuză să se mai întoarcă la forme falsificate de viață publică, chiar când Regele se pune în capul „reacțiunii".

Inconsecvențele

Exilul, prin natura lui, deformează ființa umană. Omul este smuls cu violență din ambientul său natural și obligat să-și consume existența într'un mediu străin creșterii și desvoltării lui de până atunci. Dacă fiziceşte și economic adaptarea e realizabilă, sub aspect psihologic exilul desechilibrează până în adâncuri sufletele.

Desechilibrul sufletesc al refugiatului se exprimă în atitudini inconsecvente. Brusc, fără o pregătire prealabilă și fără motive bine întemeiate, vezi refugiați cari rup cu propriul lor trecut și-și caută legături politice exact în tabăra ce-au combătut-o până atunci cu înverșunare. Nicio rațiune politică de interes național nu pledează pentru această convertire. Adversarii n'au adoptat un punct de vedere deosebit, accesibil propriilor lui vederi și nici nu și-au pierdut vechile lor năravuri. Ci el, refugiatul, rupt de matca neamului, a alunecat pe nesimțite în sfera altor forțe. E un proces de desprindere de națiune care se desfășoară de ani de zile și care numai aparent ia forma unei schimbări brusce de front. Ceea ce-l asvârle în tabăra adversă servește mai mult ca pretext al unui proces sufletesc mai lung, ajuns la maturitate.

Odată înrolat în oastea foștilor lui inamici, refugiatul e împins să atace cu cea mai mare înverșunare pe foștii lui prieteni. Altminteri riscă să i se închidă porțile edificiului în care a intrat. Din cauza desechilibrului sufletesc al refugiatului, aceste justificări cu efect retroactiv iau un caracter odios în exil. Refugiatul se simte degajat de orice responsabilitate. In țară există o opinie publică. Erau prietenii lui, familia, satul sau orașul în care trăia și care îl obliga, cel puțin exterior, la o anumită omenie. In străinătate, aceste bariere sociale ale bunului simț nu mai există. Numai o judecată cumpănită se poate substitui cadrului de acasă, interzicând prostituarea politică a refugiatului. Si când aceasta lipsește sau a fost subminată de suferințele unui exil prelungit dincolo de așteptări, rezultatul nu poate fi decât apariția unei specii subumane între refugiați.

Inconsecvențele, în ultimă analiză, sunt rezultatul unei deteriorări interioare a refugiatului. De care el nu-și dă seama. El crede că mai are ceva comun cu linia neamului și cu comandamentele luptei de eliberare când, în realitate, aceste valori de multă vreme s'au stins în sufletul său. Numai acest criteriu suprem ar fi putut să-l pună la adăpost de rătăciri și să-i păstreze nealterată fața de om.

Pilda Ducelui de Richelieu

Nu este vorba de marele cardinal cu acest nume, despre care am învăţat cu toţii în şcoală că a înlocuit hegemonia spaniolă în Europa prin cea franceză şi a pregătit monarhia absolută şi gloria lui Ludovic al XIV-lea; nici de generalul Richelieu, al cărui nume a fost folosit de ziaristul Dem. Teodorescu într'un articol senzaţional pentru a lovi formal în mareşalul Averescu, dar care a condamnat de fapt regimul criminal al lui Carol al II-lea, ale cărui urmări dezastruoase pentru noi pot fi comparate cu cele ale domniei lui Ludovic XV, monarhul cinic şi corupt, stăpânit de curtezane, adevăratul vinovat pentru isbucnirea marei revoluţii franceze din 1789.

In împrejurările de azi, prezintă o importanţă deosebită strănepotul celebrului cardinal, ducele de Richelieu, emigrantul care s'a distins în exil ca guvernator al Rusiei de Sud şi ca întemeietor al oraşului port Odesa, pentru ca, revenit în ţară după 20 de ani, să scoată Franţa din prăpastia în care o aruncase aventura de 100 de zile a revenirii lui Napoleon I de pe insula Elba, terminată cu dezastrul dela Waterloo în Iunie 1815.

După înfrângerea definitivă a dictatorului imperial corsican a urmat o clipă de greu impas, când Franţa a fost ameninţată să fie sfâşiată şi să ajungă pradă poftelor de răsbunare ale aliaţilor învingători, fiindcă nu mai dispunea de vreun bărbat de stat cunoscut care să poată inspira încredere. Revenirea inoportună şi intempestivă a lui Napoleon anulase roadele strălucitelor jonglerii diplomatice ale lui Talleyrand la congresul dela Viena, unde, lansând formula restabilirilor legitime, isbutise pentru o clipă să dea Franţei un rol de arbitru şi să încheie o alianţă secretă cu Marea Britanie şi Austria împotriva imperialismului rusesc fără măsură, aşa cum l-a reprezentat şi'n acea vreme cabotinul mistic de pe tronul lui Petru cel Mare şi al Ecaterinei II, ţarul Alexandru I. Refacerea coaliţiei anti-franceze după debarcarea lui Napoleon descoperise ţarului tratatul secret mai înainte amintit, îndreptat împotriva sa, aşa încât acum, când îşi făcea intrarea triumfală în Paris ca şef al coaliţiei victorioase, anatema sa aruncată contra versatilului Talleyrand, făcea cu neputinţă revenirea acestuia la cârmă.

Regele Ludovic XVIII, reaşezat pe tron din graţia şi cu ajutorul aliaţilor, nu putea însărcina cu formarea guvernului decât pe un om agreat de aceştia, dar mai ales de ţar, care desfăşura o vie activitate politică la Paris, unde făcea neîntrerupt vizite şi acorda audienţe, arătându-se meşter pasionat în intrigi. Norocul providenţial al Franţei a fost că s'a recurs în acel moment de răscruce şi de restrişte la serviciile ducelui de Richelieu, privit, la început, de conaţionalii săi cu destulă neîncredere, ca un simplu şi bun administrator ce se bucura de încredere deplină a lui Alexandru I, pe care-l servise până atunci cu multă credinţă şi cu deosebit succes.

Evenimentele au arătat însă că acest emigrant întors după mulţi ani în ţară a fost un bărbat de stat autentic, un patriot luminat şi un mare european. N'a fost orator scânteietor şi nici amator de succese teatrale trecătoare, ca atâţia din urmaşii săi care au revendicat titlul de european, ci o personalitate în cel mai înalt înţeles al cuvântului, una din acele măreţe existenţe a căror dispariţie înseamnă întotdeauna o mare nenorocire pentru ţară; tăcut şi modest, lucid şi generos, el a aşezat Franţa pe temeliile de ierarhie autentică şi de disciplină recunoscută şi creatoare, care i-au redat pentru aproape un secol liniştea, siguranţa de sine şi un echilibru interior ce a supravieţuit chiar răsturnărilor politice şi violenţelor revoluţionare de după el, fiindcă lumea formată de el era cea a demnităţii omeneşti garantată de exemplul viu al ţinutei sale de perfect gentilom, de bunacredinţa sa necondiţionată, de cinstea sa exemplară, de totalul desinteres personal şi de profunda sa înţelegere pentru momentul istoric în care o luat frânele conducerii în mână.

In decurs de puţini ani a recâştigat Franţei nu numai independenţa politică, obţinând creditele necesare pentru a achita datoriile enorme de răsboiu şi a accelera evacuarea teritoriului naţional de trupele de ocupaţie, ci i-a păstrat şi graniţa Rinului ca hotar răsăritean, ceeace în împrejurările date a fost desigur un lucru extraordinar. Toate succesele externe le-a obţinut prin încrederea pe care o inspira persoana sa, fiindcă şi-a dat seama că armele celui slab sunt respectarea integrală a cuvântului dat şi a principiilor enunţate. Aşa a redat Franţei prestigiul şi a readus-o pe picior de egalitate în cercul marilor puteri, câştigând, prin autoritatea sa morală, Europa pe care n'a minţit-o şi n'a înşelat-o niciodată.

Renta de 50.000 franci ce i s'a acordat ca unui liberator de ţară, după desbateri destul de jignitoare în cameră, el a cedat-o imediat şi discret spitalelor din Bordeaux. „Destinul l-a ferit de popularitatea unei glorii ieftine, rezervându-i în schimb admiraţia bine motivată a celor puţini şi aleşi", remarcă just biograful său J. Fouques Duparc, căci dăruirea sa totală interesului şi binelui public, desfăcută complet de orice interes sau ambiţie personală, l-a învrednicit să devină prototipul patetic al emigranţilor creatori, care au intrat în istorie ca adevăraţi ctitori de ţară. Această nobleţă deosebită de caracter, cu totul inaccesibilă calculelor meschine ascunse după declaraţii sentimentale ipocrite, i-a dat putinţa să treacă aproape zilnic la Paris în faţa unora din fostele şi marile sale proprietăţi, expropriate în timpul revoluţiei, să contemple fără gând ascuns în muzeele publice sau în palatele regale multe din preţioasele opere de artă care-i aparţinuseră înainte; nu s'a gândit nicio clipă să profite de situaţia sa proeminentă pentru a le recupera.

Renunţarea sa benevolă la un drept elementar şi legitim de a recâştiga un avut ce i-a fost răpit, se întemeia pe convingerea sa profundă că evoluţia istorică nu poate fi întoarsă înapoi, că cele două decenii revoluţionare nu pot fi anulate cu tot ce au produs şi că naţiunea nu poate fi expusă unor noi lupte şi sfâşieri interne prin revocarea măsurilor luate într'o timp şi prin încercarea de a restabili structura socială şi stările economice cu titlurile de proprietate pe care le subînţelegeau, aşa cum au existat înainte de marea răsturnare politică din 1789.

Concepţiunea sa înaltă, ce voia să redea naţiunii o coeziune internă deplină, ferind-o de noi sciziuni şi violenţe, îl punea însă pe ducele de Richelieu în conflict cu toţi acei cari nu urmăreau decât interesul lor personal, cari nu visau decât să recâştige poziţiile şi averile pierdute, cari aşteptau recompense sau cel puţin tolerarea tuturor faptelor pe care le săvârşeau, de orice calitate morală ar fi fost, ca o prerogativă ce li se datora pentru servicii şi merite, reale sau închipuite, în slujba cauzei care a triumfat. In fruntea acestor adversari se afla chiar fratele suveranului, viitorul rege Carol X, care se comporta ca un adevărat şef de partid şi dirija din umbră toate intrigile şi conspiraţiile contra regimului de refacere şi de pacificare naţională, până când acesta a fost însfârşit răsturnat de o uniune scelerată între ultra-regalişti şi foştii lor temniceri şi călăi iacobini.

Urmările acestei lovituri nenorocite, care a compromis definitiv restauraţia regalităţii legitime şi tradiţionale, a fost revoluţia din 1830. Ea a răpit pentru totdeauna tronul Bourbonilor şi a provocat o divizare fatală ce a împărţit naţiunea tot mai mult în tabere potrivnice.

După aproape un secol şi jumătate, după numeroase experienţe tragice şi fatale, figura nobilă a ducelui de Richelieu ne poate servi totuşi şi nouă astăzi ca pildă şi ca avertisment.

C. S.

Exil şi Emigraţie

Criza refugiului românesc se accentuează pe măsura trecerii timpului. Ea a existat de fapt întotdeauna, din prima zi după capitularea României, adusă în lumea liberă de cei care ar fi putut — şi ar fi trebuit — să fie în străinătate solii tragediei româneşti. A existat din primele începuturi postbelice, în bună parte ca o mostenire a frământatei istorii naţionale din ultimele câteva decenii. Viaţa românească între cele două răsboaie a însemnat atât de des sbucium steril, inechitate, lipsa unei direcţii clare... Răsboiul şi implicaţiile lui, şi consecinţele lui, desorientarea şi egoismul lumii civilizate şi minciuna, sau simpla ignoranţă béată a multor factori responsabili, au contribuit şi ele substanţial la desăvârşirea stării de confuzie. Criza de astăzi a refugiului, din ce în ce mai gravă şi mai acută, este deci, fără îndoială, în parte măcar, o consecinţă a balastului istoriei apropiate.

Desorientarea politică şi spirituală din ţară, transplantată în vacuum-ul politico-ideologic al Occidentului („politica de coexistenţă" spre exemplu este un non sens atât politic cât şi moral sau ideologic) a avut ca primă consecinţă directă fracţionarea multiplă şi indefinibilă a masei Românilor din străinătate. Mai mult încă, în loc ca depărtarea de pământul ţării să fi şters, prin lărgirea perspectivei, discrepanţele iniţiale şi să fi nivelat antagonismele, în loc ca senină-tatea retrospecţiei, negrevată de actualitate, să fi aliniat pasiunile într'un acelaş front, înspre un acelaş ţel (atât de evident, atât de implicit) a luat naştere, în schimb, un vârtej de spasme centrifuge care au brăzdat refugiul după contururile capricioase ale unui tablou futurist nereuşit. Lipsită de o conştiinţă lucidă care să-i asigure coeziune, lipsită şi de o busolă care să-i înmănunchieze eforturile, masa Românilor din diasporă este ameninţată ca entitate social-naţională să sucombe, mai devreme sau mai târziu, unui proces distrugător de desagregare absolută.

Mai gravă şi mai periculoasă însă chiar decât destrămarea progresivă a refugiului, deşi mai puţin spectaculară — şi provocată de alte cauze— este disolvarea lentă a acestuia, sau a unei importante părţi a lui, în neantul străinătăţii. Pe zi ce trece masa refugiaţilor se topeşte tot mai mult, roasă de procesul de asimilare în mediile naţiunilor gazde. Ori, dacă frământările şi inimiciţiile diasporei, chiar şi cele mai absurde, mai nefaste, mai contraproducente, poartă în ele o justificare implicită, deşi negativă — ele traducând o preocupare, de multe ori diferenţiată sau antagonică, dar o preocupare totuşi, în sensul destinului naţional — acceptarea disoluţiei, renunţarea la condiţia naţională, abandonarea în străinătate, depăşesc gravitatea unei

crize : înseamnă moarte ; fiindcă desagregarea şi fracţionarea traduc numai o criză a societăţii. a neamului, a omenirii, cu repercursiuni asupra individului în raporturile lui cu ceilalţi indivizi sau entităţi sociale, oricare ar fi valoarea sau natura lor ; discrepanţele din lume traduc dar nu afectează direct natura intrinsecă a indivizilor, aceştia putând păstra intactă puritatea lor şi şansa de salvare (în plin centru al Sodomei), şi nealterată condiţia şi potenţialitatea lor naţională, în cea mai perfectă izolare, în străinătate. Abandonarea românităţii însă, în clipele de faţă, traduce un viciu moral, este efectul unei denaturări în conştiinţă, este contranaturală. Deaceea înseamnă moarte. In ultimă instanţă, aceasta este cauza principală a crizei diasporei, şi nu o consecinţă a ei.

Problema opţiunii refugiatului, odată ajuns în lumea liberă, între păstrarea intactă a vinculului cu propria naţiune sau contopirea într'o masă naţională străină, este cu mult mai gravă decât însăşi optarea realizată în prealabil între alternativele opresiune sau moarte şi libertate. Condiţia de opresiune sau de libertate nu afectează esenţa intrinsecă a individului ; oricare ar fi condiţia existenţei sale, atâta vreme cât nu-şi reneagă calitatea infrastructurală naţională, nu se produce nicio alterare esenţială a naturii sale spirituale. Si moartea în românitate, sau ca o consecinţă a ei, nu înseamnă decât încheiere normală, naturală, a unui ciclu. Aceasta, şi în împrejurări normale. Cu cât câştigă în pregnanţă însă o alterare a condiţiei naţionale, cu cât în importanţă, cu cât în gravitate, prin ingerenţa implicaţiilor morale şi spirituale în momente şi împrejurări ca acelea pe care le trăim astăzi ?

Ataşamentul refugiatului la naţiunea proprie (nu numai la cauza naţională) este o problemă de ordin natural-spirituală, şi morală, nu juridică. Desigur, prin abandonarea fizică şi geografică a Patriei, se alterează fundamentul juridic politic iniţial, în raportul individ-naţiune. Desigur, este necesar, ca refugiatului, căruia statul său de origine i-a retras recunoaşterea juridică (sau pe care l-a plasat în afară de lege), să i se instituie un nou status legal, în angrenajul jurisdicţional al sistemului legal din ţara gazdă. O detaşare de sau o ignorare a realităţii juridice, în epoca de civilizaţie a noastră, nu este posibilă şi nu este de dorit. Dar prin constituirea unui nou echilibru de raporturi legale nu sunt, şi nu pot să fie, afectate raporturile naturale sau afective. Ori acestea sunt, în ultimă instanţă, cele care definesc condiţia (nu calitatea formală) naţională, implicită şi inalterabilă, a refugiatului.

Condiţie naţională naturală ? Evident. Te naşti român, vei fi venetic oriunde în străinătate, şi în ţările tradiţionale de emigraţie (se cunoaşte handicapul moral al nouilor emigranţi) ; condiţie implicită ? desigur. Românul vorbeşte de o lege a firii. Cine poate scăpa (inconştient sau deliberat) de amprenta culturală şi spirituală a mediului naţional originar ? Să ne răspundă emigranţii noştri ! Aici deabia problema se complică.

Refugiatul poate — şi aceasta se produce la scară din ce în ce mai mare în diaspora românească — să se desfacă el, în mod deliberat, de neam, să-şi renege, din voinţă proprie, Patria. Deobiceiu, când face aceasta, caută fie să invoce ficţiunea unui dublu ataşament (ca şi cum vinculul naţional ar fi de natură juridică, deci formală sau arbitrară) fie, presiunea împrejurărilor şi vitregia timpurilor. Aici argumentele pot să fie variate şi multiple. Oricare ar fi acestea, sunt simple pretexte. In fiecare caz este vorba de niciun viciu fundamental sufletesc, care-l califică perfect şi exhaustiv sub raport moral.

Legătura individ-naţiune care defineşte şi fixează condiţia naţională a unui individ corespunde unui mănunchi de valori prin natură absolute. Cineva este român, sau francez, sau englez, pentrucă... (pentru practic o infinitate de motive). Mai departe, a fi român, sau francez, sau englez, etc., presupune o altă infinitate de lucruri. Pentru fiecare naţionalitate în parte, formula amestecului de valori este diferită. Desigur, multe sunt comune tuturora. Altele sunt însă cu totul specifice. Numai foarte puţine pot fi substituite, şi mai puţine dublate. Dubla naţionalitate poate în anumite cazuri să rezolve probleme de prestigiu, sau de natură politică, sau economică. Ea nu va putea niciodată traduce un dublu vincul naţional complet.

In ceeace priveşte pretextele invocate pentru justificarea renunţării la calitatea morală (repetăm : nu juridică) de român, sau la implicaţiile acestei calităţi, acestea variază între : adaptarea realistă la realităţile politice („liberarea nu mai vine"), oboseala, etc. şi trece prin : desorientarea politică a Occidentului, a exilului, carenţa şefilor, etc., pentru a ajunge la constatarea că nu este nimic de făcut. Nu vom încerca aici să combatem absurditatea argumentaţiei care, aşa şi aşa, nu a fost gândită ca să convingă pe interlocutor sau posteritatea, ci să adoarmă numai, cât de puţin, svâcnirile obosite ale propriei „conştiinţe". Vom exprima acum numai dubla convingere că niciun motiv real (nu pretext) nu poate fi suficient de puternic ca să justifice, permită sau oblige — în momentul de faţă — abandonarea condiţiei naţionale şi că orice Român are dreptul şi datoria, prin drept propriu, drept natural, etc., să fie şi să acţioneze ca român după conştiinţă şi cunoştinţă, şi atunci când este sau rămâne singur, şi oricare ar fi atitudinea, părerea sau poziţia întregului univers. Orice capitulare dela această poziţie poate fi, atunci, explicată ; ea nu-şi va afla însă niciodată sub raport moral sau istoric justificarea.

Există deci în diaspora două categorii bine delimitate de refugiaţi : vor fi aceia pentru care ataşamentul faţă de naţiune nu a fost alterat, pentru care despărţirea de neam şi de patrie nu traduce decât o separaţie fizică, materială, fără corespondenţă în spirit sau în conştiinţă, separaţie prin natură tranzitorie. Existenţa lor în străini va fi închinată după puteri şi posibilităţi, în sectorul în care a fost ursit, de destin, pentru neam. El face, indiferent de împrejurări, parte integrantă din Neam. Totalitatea acestor refugiaţi constituiesc e x i l u l. Si... mai sunt ceilalţi. Ei cedează presiunilor (sau tentaţiilor) materiale, fiindcă optica lor nu le-a permis să vadă alte valori, sau fiindcă etica lor le-a dat voie să le uite. Masa lor constituie e m i g r a ţ i a. Pentru ei este practic indiferent dacă, sau când, se va altera statu quo-ul mondial, atâta vreme cât această alterare nu va afecta negativ microuniversul sau tabieturile proprii. Când vor înregistra eşecuri, sau se vor rata, pe linia vocaţiei lor gastronomice, le este rezervată intactă şansa... repatrierii. Bolşevicii nu se înşală îndreptând apelul lor către e m i g r a ţ i e, şi nu către e x i l.

D. Ghermani

Cine să se unească ?

An de an au apărut în presa exilului îndemnuri şi apeluri la unire a tuturor emigranţilor români într'o singură organizaţie. Cele mai multe din ele nu erau sincere, autorii lor neurmărind decât o cucerire de partizani devotaţi şi nu o unire de oameni liberi, care să conlucreze pentru eliberarea ţării păstrându-şi convingerile şi culoarea politică.

Dar chiar dacă am presupune existenţa unui apel desinteresat la unire, plecând dela oameni aflaţi deasupra oricăror bănuieli de gânduri ascunse, tot n'ar fi cu putinţă reunirea armonică a întregii emigraţii româneşti într'un singur bloc, oricât de mare ar fi bunăvoinţa tuturor.

O unire presupune, alături de multe alte condiţii, şi o deplină libertate de acţiune a oamenilor chemaţi să ne unească. Din nefericire însă, marea majoritate a celor cari se agită „politic" în emigraţia românească sunt oameni cari şi-au înstrăinat libertatea lor de mişcare. Orice acţiune a lor nu mai este dictată exclusiv de conştiinţa lor de Români, interpretând — bine sau greşit, dar cinstit — interesele neamului lor, ci le este impusă de interese străine, care pot coincide sau nu cu acelea ale României.

Incepând cu membrii Comitetului Naţional, trecând prin ceilalţi salariaţi şi subvenţionaţi ai lui „Free Europe" şi până la bieţii agenţi de a şasea mână, cari ciupesc câţiva bani dela străini denunţându-şi conaţionalii, mai toţi „oamenii politici" ai exilului românesc sunt în serviciul cuiva şi au de apărat în p r i m u l r â n d interese străine. Ca să-şi demonstreze credinţa şi eficacitatea lor de simbriaşi, se silesc să facă exces de zel luptând împotriva tuturor „colegilor" lor dependenţi de alte valute, înaintea chiar de a simula măcar o luptă împotriva comunismului. Ca să dovedească în ochii finanţatorilor importanţa lor în cadrul emigraţiei, fiecare se străduieşte să fie şeful cuiva sau preşedintele a ceva. Asemenea oameni nu se pot uni decât în măsura în care le-o îngăduie instituţiile ascunse sau vizibile de care atârnă.

Există însă din fericire în emigraţia românească o sumă de oameni de calitate, câteva valori culturale şi spirituale şi mulţi anonimi de treabă, cari stau însă la o parte de agitaţiile acelora cari şi-au făcut o profesie din calitatea lor de „victime ale comunismului".

Dacă este de dorit o unire, nu poate fi vorba decât de unirea acestor oameni într'adevăr liberi şi curaţi, necunoscuţi de „serviciile" tuturor neamurilor, dar cari sunt singurii realmente reprezentativi pentru spiritul românesc în exil. Dar aceşti oameni luptă greu ca să trăiască nesubvenţionaţi, lucrând în meserii cu totul nepotrivite cu pregătirea lor, nu se pot deplasa în lungul şi în largul lumii, cum fac ceilalţi, şi nici n'au nici o poftă să stea cot la cot cu impostorii şi profitorii emigraţiei.

Unirea oamenilor de serviciu nu se poate face pentrucă nu le dau voie stăpânii. Si chiar dacă s'ar face, ea n'ar însemna decât adunarea în jurul unui sac de grâunţe mai mare.

Unirea oamenilor liberi nu se poate face din pricina îngrozitoarelor lipsuri materiale în care trăiesc şi a desgustului lor de azi pentru orice „acţiune politică" din emigraţie.

Către cine se îndreaptă deci apelurile la unire ?

MĂRTURII STREINE

Un ziarist american în Chișinău

După revenirea sub stăpânirea sovietică, părții din Basarabia înglobată Republicii Moldovenești, ca și regiunilor alipite Ucrainei, i s'a aplicat un regim special, fiind declarat teritoriu interzis pentru vizitatorii străini. Sovietizarea provinciei românești dintre Prut și Nistru și deportarea populației autohtone trebuiau să se facă fără martori.

Abia în anul acesta s'au permis unele contacte. O delegație de parlamentari reperiști invitați în U.R.S.S. s'a oprit câteva zile în Chișinău pentru a participa la o manifestație de „prietenie româno-sovietică". Din lumea liberă, primul străin care a putut vizita capitala Basarabiei după 1945 a fost ziaristul american Jack Raymond. Impresiile sale — mai exact, rezumatul conversației avute cu primarul Chișinăului — au apărut în corespondența publicată de ziarul „New York Times" în numerile din 16 și 17 Aprilie.

Populația de astăzi a Chișinăului e evaluată de primarul Tanasevsky la mai mult de 200.000 de locuitori. Dintre aceștia numai 50% ar fi Moldoveni, „cari vorbesc un dialect moldovenesc și întrebuințează alfabetul cirilic" : 25% sunt Evrei și restul Ucrainieni, Ruși și alții. După recensământul din 1941, Românii formau 81,3% din populația orașului, Ucrainienii și Rușii 14,5%, iar Evreii numai 0,3%. Cei aproape 100.000 de străini au revenit odată cu armatele sovietice sau au fost colonizați ulterior din Rusia.

Această aglomerare urbană ar sugera impresia că Chișinăul a devenit un important centru industrial. Revelațiile tovarășului Tanasevscky în această privință nu sunt însă impresionante. Chișinăul, care în 1945 n'avea decât o fabrică de pielărie, ar adăposti astăzi douăzeci de întreprinderi „alimentare, de încălțăminte și încălțăminte". Numărul muncitorilor industriali e de 27.600, față de 4.500 în 1940. O parte din aceștia fiind însă meșteriși grupați în cooperative de producție, nu revin în medie decât 1.000 de muncitori pe fiecare întreprindere.

Funcționari comunali și de stat au declarat ziaristului american că „metamorfoza politică a fost relativ ușoară... N'au existat mulți capitaliști în Basarabia. Naționalizarea industriei n'a întâmpinat deaceea dificultăți." Mult mai mult de lucru a dat planificatorilor sovietici colectivizarea agrară. Din cele câteva indicații vagi din reportajele lui Jack Raymond, rezultă că țăranii basarabeni nu s'au lăsat deposedați de pământurile lor fără rezistență.

In Republica Moldovenească există acum 800 de gospodării colective și 108 stațiuni de mașini și tractoare. Niciunui fost proprietar nu i s'a lăsat mai mult de un sfert de hectar — o suprafață sub cea tolerată în Ucraina și celelalte republici sovietice. Imediat după reocupare, Rușii au redistribuit toată suprafața agricolă, dând fiecărei familii 5-8 ha, dar, „în concurență cu sistemul sovietic al fermelor colective, țăranii au găsit că e prudent să intre în colhozuri, reținând numai parcele foarte mici pentru uzul personal. In cinci ani, ultimii țărani individuali au dispărut."

Cu ce metode li s'a pregătit dispariția — exterminarea sau deportarea în Siberia — ziaristul american și-a putut da seama din o aluzie destul de străvezie a lui Boris Tanasevsky : „Discutând transformarea politică a Moldovei, acesta a recunoscut că s'a început au avut loc unele turburări în sate. Dar, a adăugat el, acestea n'au durat. Ultimele urme ale unei atitudini negative serioase au fost șterse în doi-trei ani dela instalarea puterii sovietice". Unele „urme" mai dăinuiesc însă. Pentru „reeducarea" țărănimii basarabene au fost mobilizați peste 20.000 de agitatori dela orașe. Totuși, „Moldova Socialistă" semnalează eșecul activității politice de masă a echipelor de propagandiști în districtul Orhei, cea mai curată regiune românească din Basarabia. Atât de intimidați au fost trimișii comuniști de atitudinea ostilă a populației, încât „au evitat să agite temele disciplinei muncii, a cărei lipsă se resimte mai ales în colhozuri".

Deși cele două reportaje ale lui Jack Raymond trădează o mare doză de ignoranță asupra situației din trecut în Basarabia, (într'un loc afirmă că „Basarabia a fost pierdută de Ruși la Naziști pentru a doua oară, stând sub ocupația armatelor germane și române), autorul a fost surprins totuși de atmosfera din Chișinău, deosebită de cea din orașele rusești, și de manifestările mai independente ale populației. „Oamenii de aici", scrie Jack Raymond, „dau răspunsuri originale asupra problemelor internaționale și propriei evoluții politice. Vezi imediat că formele stereotipe desvoltate timp de treizeci și opt de ani în restul Uniunii Sovietice n'au putut fi împământenite aici în numai cincisprezece ani." Chiar un membru al partidului comunist i-a spus, într'o conversație privată, ca „e bine să fii patriot, dar mai întâi trebuie să ai ideile tale proprii". „A fost prima oară în cursul acestui lung turneu prin Uniunea Sovietelor", mărturisește autorul, „că am auzit ceva asemănător cu sugestia indirectă conținută în această declarație."

Deosebirile constatate în atitudinea populației Republicii Moldovenești, Jack Raymond le explică numai prin decalajul de timp al stăpânirii sovietice de o parte și de alta a Nistrului. E probabil că nici reticența patriotică a interlocutorului comunist n'a interpretat-o exact — ca rezerva unui român față de patriotismul rusesc. Dar cea mai uluitoare lipsă de înțelegere a autorului o constituie interpretarea dată simpatiei ce i-a arătat-o tineretul basarabean. „Caracteristic pentru unele contraste întâlnite aici, a fost și felul călduros cu care tineretul a venit să salute pe un vizitator american". Explicația dată de Jack Raymond acestei manifestări de simpatie ? Speranța naivă a acestor tineri că prezența unui american în Chișinău ar fi o indicație a îmbunătățirii relațiilor ruso-americane... O explicație nu numai cu totul falsă, ci desmințită de constatarea că pe strada principală din Chișinau erau afișate placate „cu cele mai virulente slogane antiamericane."

Dar, cu toate că Jack Raymond n'a înțeles că Republica Moldovenească nu e o provincie rusească, ci un torso din teritoriul locuit de Moldoveni înglobat în Uniunea Sovietelor, și că tinerii ce l-au întâmpinat cu atâta căldură au fost Români cari au văzut în ziaristul american un sol al unei mari puteri vestice dela care așteaptă eliberarea, cele câteva amănunte cuprinse în reportajele sale sunt reconfortante. Rezistența populației românești din Republica Moldovenească împotriva ocupației rusești e tot atât de vie ca și a fraților din R.P.R. Tineretul basarabean însuși pare că a rămas imun la încercările de sovietizare. In ziua eliberării, fuziunea „în credință și simțiri" între Românii de dincoace și dincolo de Prut și de Nistru va fi spontană ; mult mai spontană și mai durabilă decât a fost între 1918-1940 în urma tratamentului vitreg aplicat Basarabiei de regimurile din București.

NATIUNILE CAPTIVE — 1956

Una dintre publicațiile politice americane cu cea mai consecventă atitudine anticomunistă e revista „The New Leader".

La 9 Aprilie, pe lângă numărul obișnuit a apărut un supliment special — „Națiunile Captive 1956" — în care e prezentată cititorilor americani situația de astăzi din țările europene de sub dominația sovietică. Redactarea a fost făcută de membri ai „Asociației Națiunilor Europene Captive", unde avem privilegiul de a fi „reprezentați" și noi de echipa Dlui Vișoianu.

A fost un prilej fericit pentru reprezentanții națiunilor respective să semnaleze publicului american, într'o publicație atât de răspândită, câteva din aspectele tragediei țărilor lor. In loc de asta, toți s'au limitat la a reproduce unele date statistice nerevelatorii și a repeta descrierea împrejurărilor arhicunoscute care au dus la sovietizarea Europei Orientale.

N'au făcut decât să confirme teza specialiștilor americani că întâmplările și transformările din țările satelite decurg după un plan unitar, aplicat de Ruși fără nicio discriminare tuturor democrațiilor populare. Ori o discriminare vădită există între tratamentul rezervat României și cel aplicat statelor slave — Bulgariei în special. A scoate în evidență faptul că România e principala bază a jafului sovietic și că politica Moscovei urmărește cu tenacitate să ne anihileze individualitatea națională, înecându-ne în masa slavă, e o datorie pe care o are orice român din exil. Toate popoarele din Europa Orientală sunt sateliții Sovietelor ; dar și între sateliți există preferați și urgisiți. Noi aparținem ultimei categorii. Cel mai potrivit exemplu din prima categorie e Bulgaria. Față de frații pravoslavnici din Sud, Sovieticii au derogat dela principiul după care toate teritoriile achiziționate cu ajutorul lui Hitler trebuiau retrocedate proprietarilor. Dobrogea de Sud a rămas mai departe sub stăpânirea bulgărească. In același timp, toate celelalte state satelite au fost obligate să contribuie cu mașini și specialiști la ridicarea industriei bulgare, fără să primească nimic în schimb.

E posibil ca direcția revistei să fi delimitat strict tratarea problemei și ca redactorii anecești să nu fi avut altă alegere decât să repete o serie de banalități. In cazul acesta, colaboratorul român s'a dovedit totuși capabil de a rupe pe alocuri barierele conformismului. Astfel, amintind sărăcia de partizani a comuniștilor în 1945, a introdus, insinuant, o paranteză din care reiese că partidul comunist român nu a ezitat să-și recruteze aderenți dintre „oameni cu activitate criminală sau din Garda de Fier". A fost această insinuare ideea Dlui Vișoianu, care încă de pe când era ministru la Varșovia avea strania nostalgie a „prostituării" cu Rusia Sovietică, sau a campionului naționalismului român, Dl Zissu ?

LA MOARTEA LUI STAN GOLESTAN

La moartea lui Stan Golestan

La 21 Aprilie a.c. a încetat din viață la Paris compozitorul român Stan Golestan, care a trăit din tinerețe, neîntrerupt, în capitala Franței. A studiat compoziția cu d'Indy Roussel și Dukas. Reputat șef de orchestră și critic muzical apreciat, a fost un timp secretar general al Confederației internaționale a criticilor muzicali și dramatici și colaborator la ziarul „Le Figaro", până în ajunul ultimului război.

Deși trăind departe de țară, Stan Golestan a rămas mereu atașat de pământul pe care s'a născut și a fost un activ propagator al muzicii românești în străinătate. Compozițiile sale se inspiră toate din muzica populară românească (moldovenească în primul rând, compozitorul fiind originar din Vaslui).

Această legătură dintre muzica lui Golestan și pământul natal a subliniat-o și ziarul francez „Le Monde", într'un elogios cuvânt de adio :

„In 1906, el a scris Sonata, a cărei rigoare formală nu împiedică să se simtă influența liberă a pământului natal, prospețimea cantilenelor moldovenești care au impregnat toată producția lui Stan Golestan. Acestе cântece românești sunt destul de suple pentru a se adapta fără

(Continuare în pag. 13)

EXILUL VECINILOR

Naționalismul georgian

Condamnarea lui Stalin de către succesorii săi a avut un ecou neașteptat în Tiflis, capitala Republicii Socialiste Georgiene. Pe străzile orașului s'au adunat mase de demonstranți, protestând împotriva epurării post mortem a compatriotului lor din Gori. Cel puțin aceasta e versiunea răspândită de guvernul sovietic, care a înăbușit imediat revolta și a trimis cohorte de propagandiști să combată erezia ideologică a populației georgiene. După rapoarte sosite recent în lumea liberă, turburările din Tiflis par să fi fost mai curând manifestații spontane pentru recâștigarea independenții naționale. De altfel, după cum vom vedea, afirmării naționalismului georgian i-a corespuns mereu pe plan social-economic o ideologie colectivistă proprie.

Dela protectorat la aservire

Originea rasială a Georgienilor e o chestie încă neclarificată, dar e sigur că ei au locuit teritoriul actual de peste două mii de ani. Georgienii au o istorie culturală mai veche decât oricare dintre popoarele înglobate în Uniunea Sovietelor. După o tradiție grecească, Georgienii — moștenitorii „lânii de aur" — au fost primul popor care a topit minereul de fier. Fondatorul literaturii georgiene, Shota Rustav, a scris faimosul poem „Omul în piele de panteră" în secolul al 14-lea. Și astăzi, standardul cultural al Georgienilor e cel mai ridicat din Uniunea Sovietelor, dispunând de cel mai mare procent de intelectuali.

Factorul central al desvoltării istorice a Georgienilor a fost creștinarea lor în secolul al 4-lea. Ca rezultat al convertirii, au intrat în contact cu Bizanțul și, prin aceasta, cu Europa. Această legătură cu Vestul i-a adus sub influențe culturale diferite de acelea ale vecinilor și a întreținut în ei conștiința individualității lor și a separației de civilizația Orientului Apropiat. Înconjurați de toate părțile de Musulmani (nenumărate invazii ale Selciugilor și hoardelor lui Tamerlan le-au pustiit țara), Georgienii creștini n'au simțit mereu atrași de Europa și au fost întotdeauna receptibili pentru ideile Vestului. Din această rațiune, pentru a scăpa dublei presiuni din partea Turcilor și Perșilor, un rege al lor a cerut în secolul al 18-lea protecția Rușilor. Dar raportul de vasalitate s'a transformat repede în jugul aservirii rusești. După ce Rușii au obținut dela Turci, prin tratatul dela Kuciuk-Kainargi, Georgia vestică, au anexat în 1801 și Georgia estică, cu toate scrupulele avute la început de țarul Alexandru.

Fiind superiori din punct de vedere cultural Rușilor, s'au bucurat de un regim relativ mai bun decât alte popoare de sub dominația Moscovei. Mulți Georgieni au deținut poziții de seamă în ierarhia intelectuală, administrativă și militară rusă.

Toate aceste fapte istorice constituie baza concepției frățietății ruso-georgiene, care a contrebuit la formarea personalității politice a lui Stalin poate mult mai mult decât teoria marxistoleninistă. Tributul demonstrativ pe care l-a plătit națiunii Rușilor Mari poate fi înțeles numai ținând seamă de asociația rusogeorgiană din trecut. Din punctul de vedere al lui Stalin și retorică ruso-georgiană a oferit un argument excelent pentru susținerea tezei că Georgienii trebuie să accepte voluntar dependența de Moscova. Poziția sa de renegat față de Georgia a avut o motivare psihologică similară cu aceia a atitudinii lui Hitler față de Viena.

Deși cu metode mai puțin brutale, acțiunea de rusificare a început imediat după anexare și în Georgia, prin stabilirea de colonișți din interiorul Rusiei. Însă mai fatală pentru viitorul Georgiei decât venirea colonișților a fost adevărata invazie a intelectualilor revoluționari ruși, cari au câștigat pentru socialism pătura conducătoare georgiană, formată din aristocrația scăpătată.

Socialiștii georgieni n'au format organizații proprii, ci s'au atașat ramurilor regionale ale social-democraților ruși. Noi Zhordaniia, unul din teoreticienii de frunte ai mișcării, a afirmat în repetate rânduri că orice cereri de autonomie sunt utopice și că Georgia va obține suficientă libertate de auto-guvernare în viitoarea Rusie democrată. Un mic grup de intelectuali nemulțumiți de această atitudine a format o organizație separată, Sakartvelo, care s'a transformat în partidul socialiștilor georgieni federaliști. Programul lor n'a atras însă masele. Abia la 1910, menșevicii georgieni și-au modificat vederile și au adoptat formula unei autonomii culturale extrateritoriale pentru Georgia.

Absența de revendicări teritoriale în programul celui mai puternic partid georgian nu trebuie interpretată ca o lipsă a sentimentului național georgian. Ideile naționale ale intelectualității georgiene se identificau, ideologic și psihologic, cu țelurile socialismului internațional rusesc. Atâta timp cât această concepție persista, nu se vedea necesitatea luptei pentru independența națională.

Această stare de lucruri în viața politică georgiană s'a dovedit însă foarte dăunătoare în momentul isbucnirii revoluției rusești în 1917. Menșevicii georgieni au continuat să-și dedice eforturile lor principale participării în politica rusească și nu urmăririi de țeluri locale. N'au făcut niciun fel de cereri specifice în favoarea poporului georgian și n'au adoptat nicio atitudine specifică georgiană în chestiunile privind Caucazul. Abia după ce Bolșevicii au disolvat Adunarea Constituantă reseacă,

deputații menșevici georgieni s'au întors la Tiflis și au organizat o dietă transcaucaziană. In Aprilie 1918, fiind puse în dilema de a alege între rămânerea mai departe în statul rusesc, și deci de a fi implicate în ororile războiului civil, și între amenințarea invaziei turcești, popoarele transcaucaziene — Georgienii, Armenii și Azerbaigienii — s'au declarat independente în cadrul unei federații transcaucaziene.

Transcaucazia a fost o formulă impusă de împrejurări și n'avea nicio șansă de supraviețuire. Deosebirile de interese dintre cele trei popoare erau prea manifeste pentruca uniunea să dureze. Azerbaigianii, fiind musulmani, cochetau cu Turcii; Armenii, cari tocmai fuseseră înjumătățiți de progromul turcesc, îi urau de moarte pe primii, iar Georgienilor li se făcuseră propunerea de către comandamentul german să constituie un stat propriu. O lună mai târziu, în Mai 1918, a și fost declarată independența Georgiei.

Din acest moment, sentimentul național georgian a isbucnit irezistibil la suprafață. Conducătorii, recrutați tot din foștii fruntași menșevici, nu s'au mai gândit la o eventuală reîntoarcere într'o Rusie democrată și au început să-și organizeze cu pricepere și seriozitate micul lor stat. Față de Armenia și Azerbaigian, care se declaraseră la fel state independente, consolidarea independenței Georgiei a fost mult mai ușoară. Georgia dispunea de o numeroasă clasă intelectuală cu experiență în treburile guvernamentale, situația economică a Georgiei era relativ sănătoasă, iar porturile dela Marea Neagră i-asigurau contactul cu Europa. Adunarea Națională, aleasă prin alegeri generale și libere, a trecut imediat la organizarea instituțiilor politice și sociale după modelul celor elveține. Constituția redactată în 1920, rămasă însă neratificată, era atunci cea mai liberală din Europa.

Erupția sentimentelor naționaliste în Georgia în timpul celor trei ani de independență o arată și desele incidente de frontieră cu Armenia și Azerbaigian. Guvernul bolșevic, care a fost nevoit să recunoască noul stat, a folosit aceste rivalități naționale pentru a-l submina. O reprezentanță diplomatică numeroasă, în frunte cu Kirov, a început să agite bolșevicii locali. Numărul acestora fiind însă neînsemnat, iar dorința de păstrare a independenței prea puternică la toți Georgienii, pentru a mai putea fi seduși de slogane extremiste, a fost înscenat un incident de frontieră cu Armenia, care a servit de pretext invaziei armatei roșii.

Lunile de rezistență împotriva agresiunii bolșevice constituie unul din cele mai eroice episoade din istoria georgiană. Armata georgiană a rezistat pas cu pas atât armatei Bolșevicilor cât și armatei albe a lui Denikin, retrăgându-se în regiunea Batumului, de unde sperau să recucerească teritoriul pierdut. Au intervenit însă Turcii și rezistența s'a dovedit inutilă. Un vapor italian a îmbarcat în Martie 1921 membrii guvernului georgian pentru a-i transporta în exil. In urmă a rămas sub ocupația sovietică poporul georgian, cucerit definitiv pentru idea independenții naționale.

Tragic pentru poporul georgian a fost mai ales faptul că cei cari au desăvârșit opera de subjugare au fost doi Georgieni deveniți instrumente ale bolșevismului rusesc: Stalin și Ordzhonikidze. Conducătorii comuniștilor georgieni însă, cu toată obediența ideologică față de Moscova, au fost mereu Georgieni în primul rând, tolerând manifestările naționaliste ale poporului. La 27 August 1924, întreaga Georgie a fost în picioare pentru a scutura jugul sovietic. Armatele rusești au reprimat sângeros răscoala, numai în Tiflis fiind executate 3.000 de persoane. Stalin renegatul a desăvârșit apoi epurarea partidului, care a culminat cu sutele de execuții ale fruntașilor comuniști georgieni din 1937.

Speranțe de viitor

In timpul ultimului războiu, armatele germano-române n'au pătruns în Georgia, unde populația le-ar fi întâmpinat desigur cu prietenie. Fermentația subterană împotriva stăpânirii sovietice a continuat însă în Georgia și a dat mult de lucru unui alt fiu renegat, Beria, care a ordonat mai multe epurări a aparatului de partid, acuzat de tendințe șoviniste burghezo-naționaliste. Turburările din Tiflis, după condamnarea lui Stalin, au fost ultima manifestare violentă a naționalismului georgian.

In exil, dintre conducătorii politici refugiați în 1921 au mai rămas puțini. Li s'au alăturat elemente mai tinere fugite ulterior din țară sau dintre prizonierii căzuți în mâna trupelor germane în timpul războiului. Toți aceștia sunt grupați în mai multe organizații, fără ca vreuna din ele să fie preponderentă. Treizeci de ani de exil au mărcinat și unitatea emigrației georgiene. In Germania unde, datorită sprijinului primit în primul război mondial și legăturilor din ultimul război, refugiații georgieni sunt mai bine reprezentați decât în alte țări, grupa cea mai importantă e condusă de vechii luptători Alcibaya și prințul Nagasidze. Alcibaya a fost acuzat de un alt fruntaș georgian, Metreweli, într'o broșură răspândită acum câțiva ani, că în timpul colaborării cu Germanii a fost în realitate un agent camuflat al NKVD-ului. Peste toate aceste conflicte internе care degenerează în acuzații atât de grave, unitatea Georgienilor în exil e asigurată în ce privește independența deplină a Georgiei. Nicăunul nu mai vede necesitatea unei federații cu Rușii pentru a se apăra contra unei amenințări din Teheran sau Ankara; singura amenințare mortală e Moscova. Din internaționalismul socialist, care i-a handicapat atât de mult înainte de 1918, n'a mai rămas decât dorința să realizeze o ordine socială dreaptă într'un stat național; ceeace nu va fi greu, pentrucă și înainte de primul războiu cea mai mare parte din industria georgiană funcționa pe baze corporative.

(Continuare în pag. 13)

DIN LUMEA EXILULUI

INTOARCERE IN R.P.R.

La sfârşitul lunii Februarie, familia Rambaldi din Bologna — tata, mama şi un fecior de 20 de ani — s'a repatriat în R.P.R., dând crezare campaniei de ademenire dusă de „Glasul Patriei".

Oameni economi, cât au stat în Italia şi-au cumpărat multe lucruri utile — motocicletă, maşină de cusut, radio cu patefon, acordeon ş.a. — pe care le-au luat în România, fiind doar asiguraţi că nu vor plăti nicio taxă la vamă şi că nu li se vor confisca.

Ajunşi în R.P.R., în loc de raiul promis, au redescoperit iadul pe care-l părăsiseră acum câţiva ani, cu nimic mai puţin înfricoşător decât atunci. Ca probabil la toţi cei ce-au răspuns chemărilor comitetului de repatriere dela Pankow, a încolţit imediat şi în sufletul celor trei româno-italieni dorinţa irezistibilă de a părăsi cât mai repede şi în orice condiţii patria regăsită. Au avut norocul că băiatul, trebuind să facă serviciul militar, a fost chemat la unitate în Italia. Ca să nu provoace un scandal ce ar fi putut alarma pe ceilalţi foşti cetăţeni români din străinătate, autorităţile reperiste n'au cutezat să ignoreze cererea legaţiei italiene din Bucureşti şi au dat viza de ieşire familiei Rambaldi.

Sunt primii din cei 1.700 de repatriaţi, anunţaţi de comitetul dela Pankow, care au revenit în lumea liberă. Ce povestesc din cele văzute şi trăite în două luni şi jumătate de şedere în R.P.R. ajunge ca să spulbere gândurile de întoarcere în ţara stăpânită de comunişti oricărui om în toate minţile. Teroarea e tot aşa de cumplită şi omniprezentă ca şi în anii construirii canalului Dunărea - Marea Neagră. Odată cu venirea nopţii, coşmarul care chinuie sufletul Românilor de zece ani încoace pune stăpânire pe liniştea caselor. Vizita dubei securităţii e aşteptată ca un eveniment de o familiaritate sinistră. Oameni nevinovaţi sunt smulşi din familiile lor şi făcuţi dispăruţi fără urmă. Familia Rambaldi confirmă şi asasinatele în masă şi expunerea victimelor pe străzi, din luna Decembrie trecut, despre care au relatat câteva persoane venite recent în Vest.

Ridicarea „nivelului de trai", cu care se laudă guvernul comunist e altă gogoriţă. Aceleaşi cozi nesfârşite în faţa magazinelor, aceleaşi mărfuri de proastă calitate, — când există — aceleaşi preţuri ameţitoare pe care nu şi le pot permite decât privilegiaţii regimului. De sărbătorile Paştilor, autorităţile au ţinut să fie deosebit de generoase şi să facă un dar populaţiei. S'a anunţat împărţirea a câte o jumătate de kilogram de făină de cozonaci pentru fiecare persoană. Gospodinele s'au înşirat stoice în cozi, fără siguranţa că vor obţine pumnul de făină promis. Membrii familiei Rambaldi aşteptând plecarea din zi în zi, n'au mai avut nevoie să accepte cazna şi umilinţa înşirării; în Italia ţi se oferă făină cu vagoanele. Totuşi, îndureraţi că sunt nevoiţi să plece pentru a doua oară din patrie, au luat cu ei, spre amintire, o bucăţică de pâine pe care am văzut-o şi noi: urâtă şi neagră ca tăciunele.

O VIZITA COEXISTENTIALISTA

In ziua de 28 Aprilie a vorbit la Salzburg, în cadrul unui ciclu de conferinţe religioase, episcopul protestant Friedrich Müller, exportat de către autorităţile reperiste pentru a demonstra prin prezenţa sa în străinătate „noul curs" al regimului din România şi pentru a atrage spre patrie o parte din emigranţii români de origine germană.

Episcopul Müller, venit în Austria să participe la un congres al ierarhilor evanghelici ţinut la Semering, e un zelos colaborator al regimului comunist şi un obişnuit oaspete la congresele de pace dela Bucureşti (1949), Viena (1952), Budapesta (1953) şi Stockholm (1954).

In conferinţa sa, episcopul Müller a expus unei asistenţe compusă în majoritate din câteva sute de saşi unele teorii proprii asupra evoluţiei istorice a Bisericii Evanghelice din Ardeal, dela început şi până la 1930. In ce priveşte epoca recentă, ascultătorii au aflat că „lipsurile materiale stimulează elanuri spirituale", că „actualmente e mai bine decât în trecut" etc. Unor întrebări precise aruncate din sală, la sfârşitul conferinţei, episcopul Müller a răspuns prin... neacceptarea discuţiei.

Ceva mai explicit a fost în predica ţinută cu ocazia slujbei pe care a oficiat-o la o biserică din Salzburg. A fost rău la început, dar e mai bine acum.. Cetăţenii de origină germană au avut de suferit în primii ani, însă „a fost poate pedeapsa lui Dumnezeu". Celor întorşi li se dau casele înapoi: din pământ însă numai o parte, pentrucă e „creştineşte" să aibă toată lumea o palmă de loc, deci şi cei cari au fost împroprietăriţi pe loturile ce au aparţinut Saşilor.

In aceiaşi zi, Misiunea Catolică Română din Austria şi Comitetul Român au organizat un Te-Deum, oficiat de Păr. Vasile Zăpârţan, asistat de alţi doi preoţi, în memoria episcopilor, preoţilor şi mirenilor morţi sub prigoana comunistă. Părintele Ernst Haik a rostit o predică în care a expus etapele persecuţiei diferitelor culte din R.P.R. Tot în aceiaşi zi, „Salzburger Nachrichten", unul din organele de presă cele mai serioase din Austria, a publicat sub semnătura redactorului de politică externă, Dl Bruno Hillebrand, articolul: „Kreuzweg der Kirche in Rumaenien" (Calvarul Bisericii în România).

ZECE MAI

Paris. Românii din capitala Franţei au organizat două manifestaţii pentru sărbătorirea aniversării declarării independenţei naţionale: membrii Ligii Românilor Liberi la „Salle Prêtres de St. Severin" şi aderenţii Comitetului Naţional la „Salle Chopin - Pleyel".

Caracterul partizan penibil al unei sărbătoriri naţionale care priveşte la fel pe toţi compatrioţii din exil a fost în parte atenuat faţă de străini, ambele demonstraţii reuşind să facă propagandă pozitivă pentru cauza românească.

Serbarea organizată de Liga Românilor Liberi a fost deschisă de către Dl Dr. Racoceanu printr'o scurtă alocuţiune, în care a arătat importanţa istorică a zilei de 10 Mai. A urmat apoi discursul festiv ţinut în limba franceză de Dl Eugen Titeanu.

Amintind cele patru momente mari ale istoriei naţionale sărbătorite la 10 Mai — Independenţa, ridicarea Principatelor la rangul de regat, Unirea cea mare din 1918 şi sărbătoarea dinastiei — Dl Titeanu a preferat să insiste asupra „singurului 10 Mai care e actual şi ne stă la inimă, ziua de 10 Mai a Independenţii", pentrucă „Independenţa este în fond singura idee forţă care poate fi opusă opresiunii; ea însufleţeşte lupta noastră şi rămâne primul nostru ţel."

La serbarea organizată de Fundaţie, au participat mulţi invitaţi francezi. Toate cuvântările au fost ţinute de personalităţi franceze, încât însuşi Dl Basil Munteanu, însărcinat să ţină discursul festiv, a renunţat să mai vorbească.

Salzburg. La 10 Mai, având loc alegerea noului Comitet al Românilor din Austria, sărbătorirea Independenţei naţionale s'a desfăşurat în cursul a două manifestaţii: în sala de adunare, după încheierea alegerilor, şi cu un Te Deum oficiat dimineaţa de Păr. Vasile Zăpârţan.

In predica rostită după slujbă, Păr. Zăpârţan a scos în relief, pe lângă momentele mari din istoria naţională aniversate la 10 Mai, câteva evenimente de importanţă religioasă petrecute tot în această zi. Astfel Episcopul Inocenţiu Clain a părăsit Blajul la 10 Mai 1751 plecând în exil de unde nu s'a mai întors în patria căreia i s'a dăruit cu atâta eroism: la 10 Mai 1927 a fost încheiat Concordatul între România şi Sfântul Scaun, iar la 10 Mai 1948 a murit într'o temniţă comunistă ca martir Episcopul Vasile Aftenie, episcop auxiliar pentru întreg Vechiul Regat.

ALEGEREA COMITETULUI DIN SALZBURG

Vechiul Comitet al Românilor din Austria şi-a depus mandatul la 10 Mai curent. După descărcarea acordată de Adunarea Generală, s'a trecut la alegerea noului Comitet alcătuit din următoarele persoane: Păr. Vasile Zăpârţan, şef al Misiunii Catolice Române din Austria, preşedinte; Dl Nicu Marinescu (Innsbruck), vice - preşedinte; Dl Spiridon Neaţă (Salzburg), secretar; Dl Viorel Popa (Salzburg), administrator de bunuri: Dnii Traian Puiu (Salzburg), Iosif Zimmermann şi Constantin Magu (ambii Linz), membri. Cenzori au fost aleşi Dnii Sandu Marin şi Alexandru Fălticec.

NATIONALISMUL GEORGIAN

(Urmare din pag. 11)

Mai greu va fi înlăturarea sistemului monoculturei în agricultură introdus de Ruşi. Georgia alimentează întreaga Rusie cu ceai şi fructe citrice; cerealele sunt importate în proporţie de 70%.

Dar cea mai serioasă problemă după eliberare va fi regeorgizarea Georgiei. Din populaţia actuală de peste două milioane, 40% sunt Ruşi colonizaţi. Mai sunt de clarificat litigiile de frontieră cu Armenia şi Azerbaigianul şi unele revendicări (mai mult romantice) faţă de Turcia, afirmate cu atâta virulenţă în 1945, la instigaţia Moscovei.

Reînvierea statului georgian va însemna pentru România un vecin în plus, de care ne desparte Marea Neagră. Sunt mulţi factori cari indică că între Georgia şi România se va putea desvolta o colaborare strânsă şi rodnică. Pe plan politic ne va lega măsurile de apărare comune pentru prevenirea unei reactualizări a ameninţării Rusiei, care va rămâne şi după desmembrare o ţară puternică. Pe plan economic există unele raporturi de complimentaritate. Georgia ascunde în subsolul ei unul din cele mai bogate zăcăminte de mangan din lume şi rezerve apreciabile de alte metale neferoase. In agricultură, plantaţiile de fructe subtropicale şi plante industriale le corespunde un deficit permanent în aprovizionarea cu cereale. Georgia îndeplineşte însă o altă funcţie importantă pentru viitorul relaţiilor noastre internaţionale: e puntea de legătură între Europa Orientală, prin porturile Batum şi Sukhum, şi sud-vestul Asiei.

LA MOARTEA LUI STAN GOLESTAN

(Urmare din pag. 9)

greutate legilor arhitecturale ale muzicii occidentale, fără să piardă farmecul lor intrinsec. Pe acestea le găsim în melodiile lui Golestan: Cântec de lacrimi, Noi săracii, Fata din sat ş.a. Toată viaţa sa, Stan Golestan şi-a amintit de melodiile care i-au legănat tinereţea: Doinele şi Cântecele, Rapsodia sa română, concertul său pentru pian şi orchestră, întitulat Pe Crestele Carpaţilor, sunt un şir de tablouri de culori variate, dar din care, până în nuanţele cele mai vii, transpiră un fond de nostalgie şi de rusticitate. Pastorala Bărăganului, pentru flaut şi pian, e de o poezie penetrantă, care e caracteristică deopotrivă muzicii sale de cameră şi mai ales celor două cvatuori pentru coarde. De primul din aceste cvatuori, Paul Dukas a spus că e exemplul însuşi a ceea ce se poate numi 'folclor sintetic' — adică folclorul pe care muzicianul, hrănit din muzica populară, îl transpune în goată originalitatea într'o operă ce pare că datorează totul, până la temele totuşi inventate, pământului care l-a inspirat. Muzicienii despre care se poate spune acest lucru nu sunt numeroşi."

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Pregătirea studenților. In conformitate cu spiritul vremii, la catedra de foraj a Institutului de petrol și gaze dela Politehnica din București au fost aduși să vorbească despre forajul cu apă și cu turboburul, doi maiștri dela schele. Poate mai puțin ca răsplată pentru meritele lor în aplicarea acestor metode sovietice, cât mai ales pentrucă tovarășii profesori și asistenți nu erau la curent cu aceste progrese realizate în U. R. S. S.

Problema vietii noi. Pentru a da posibilitate scriitorilor și celorlalți creatori de artă să cunoască pe muncitorul de tip nou, s'au preconizat diferite metode. După ce excursiile colective în fabrici și gospodării colective n'au dat rezultatele așteptate, s'a preconizat o soluție originală: construirea de locuințe pentru artiști în cartierele locuite de muncitori. Destul de ingenioasă în ce privește mărirea șanselor de a-și procura o locuință, căci descoperirea omului nou, conform directivelor din carnetul agitatorului, se va lăsa așteptată și mai departe.

Mitocănie. Tot în „România Liberă" citim că cetățeanul care a fost prins tăind plușul de pe canapelele compartimentelor de clasa II-a era un mitocan. Că astfel de cazuri nu se produc decât în situații de mare mizerie, când și un pluș uzat de vreme ca cel din vagoanele de tren găsește cumpărător, se pare că a scăpat persecutorului de mitocani.

Mai multe date statistice. Se pare că după Rusia Sovietică și regimul dela București nu va mai împinge secretismul atât de departe ca în trecut, când datele statistice se reduceau exclusiv la niște procentaje. Cadrele ideologice s'au plâns că pentru a putea face lucrări cu adevărat utile, au nevoie, lucru dela sine înțeles în alte regimuri, de o sumă de date statistice care până acum erau refuzate cu strășnicie chiar și celor mai credincioase cadre ideologice. Cu siguranță ca nu cumva să fie transmise publicației noastre.

S'a dus cu boieria. In „România Liberă", un cititor se plânge că în hallul comun al apartamentului locuit de mai multe familii (nu este o invenție a noastră, ci o reproducție după „România Liberă"), una dintre locatare și-a instalat putina cu varză. Când ceilalți locatari s'au plâns de mirosul de varză (poate că mai puțin norocoși decât tovarășa cu pricina, nu și-au putut procura varză de pus la murat), li s'a răspuns că „s'a dus cu boieria". Chiar și pentru redactorul „Românieî Libere", această interpretare a fost prea mult și a intervenit cu toată autoritatea pentru a arăta că a pretinde o viață mai civilizată și mai multă politeță nu nseamnă boierie, nici chiar într'o democrație populară.

Noii parveniți. Tot din gazetele reperiste aflăm că noii directori de întreprindere nu-și amintesc cu mândrie de părinții lor rămași simpli muncitori decât când trebuie să treacă în autobiografie origina lor socială „sănătoasă".

Lipsa de originalitate. Teoreticienii partidului au constatat cu prefăcută surprindere că lipsesc lucrările originale de doctrină marxistă, atât în economia politică cât și în filosofie. Acum partidul a dat gânditorilor săi o nouă dispoziție: să fie creatori și originali. Riscul unei deviații dela linia oficială rămâne bine înțeles și mai departe.

Tot originalitate. Si în arte li s'a cerut poeților, sculptorilor și compozitorilor să fie originali. Bine înțeles însă sub îndrumarea uniunilor respective. După cum a afirmat secretarul Uniunii artiștilor plastici, originalitate nu poate însemna altceva decât puterea de a recunoaște „noul", adică imaginile propagandistice lansate de C.C.

Sculptorii și pictorii români având ocazia să vadă și opere de artă, expuse cu prilejul expoziției de artă mexicană dela București, au căzut pradă confuziei de a privi aceste opere ca ca expresie a libertății, a neamestecului politic în procesul de creație. Astfel de confuzii dăunătoare au și fost combătute cu toată strășnicia.

Schematism. Un critic a făcut în „Contemporanul" un experiment, care dacă ar fi fost întreprins de noi, ar fi dat un o expresie a libertății, a neanou prilej „Glasului Patriei" să ne acuze de propagandă mincinoasă împotriva desăvârșirii care a fost instalată la București: dintr'un ciclu de poezii, închinate de vreo zece versificatori născuți și crescuți de regim petroliștilor, a luat patru strofe din patru poezii diferite și punându-le una după alta a făcut un poem tot atât de unitar ca oricare altul din ciclu, poate numai ceva mai frumos.

Rezistența femeilor. Cu ocazia unei consfătuiri a agitatorilor însărcinați cu propaganda pentru colectivizare s'a afirmat că cele mai mari dificultăți sunt provocate de femei. Când se crede că pregătirile pentru înființarea unui colhoz au fost însfârșit terminate, când au fost depuse un număr de cereri, bărbații vin și își retrag cererile arătând că „muierea nici nu vrea să audă de așa ceva".

S'a hotărît deaceea să se întărească munca de „lămurire" a femeilor. Bine înțeles supunându-le și pe ele aceleași campanii de intimidare.

Competință. Un inginer agronom repartizat într'o gospodărie colectivă, se plânge de felul cum duc munca de „îndrumare" organele de partid și administrative: coboară din mașină și te întreabă cum stai cu planul. Dacă spui că s'a îndeplinit, îți trage „un bravo tovarășe!", după care se suie în mașină și pleacă. Dacă însă unele măsuri ordonate de minister sunt inaplicabile pe teren, începe „munca de lămurire". Orice obiecțiune motivată tehnic, de învățătura câștigată pe băncile școlii sau în practică, este privită ca o „știrbire a autorității".

Acelaș inginer arată că aplicându-se fără discernământ dispoziția să se facă arătură adâncă, în unele locuri au fost scoase la suprafață straturile de argilă,

Introducerea metodelor înaintate. După o adevărată campanie pentru extinderea metodei de forare cu turboburul, care ar permite, după cum ne asigură propagandiștii dela București, o mai mare viteză de foraj, în 1955 s'au săpat cu 10% mai puțini metri liniari de sondă cu această instalație, decât în 1954, deși planul prevedea, dimpotrivă, o creștere de cel puțin 35% față de 1954.

Forajul de explorare. Mărirea producției de petrol la 10 mil. tone a fost obținută numai cu prețul unor mari investiții, pentru industria petroliferă, cheltuindu-se peste 25% din sumele afectate investițiilor în decursul primului plan cincinal. Pentru a putea menține producția la acest nivel, guvernul a prevăzut o sporire a lucrărilor de explorare cu 55-60% față de forajul de explorare efectuat în 1955. După ce însă planul forării de sonde de explorare a fost realizat numai în proporție de 86% în cursul anului trecut, el nu a fost realizat decât în proporție de 65% în primul trimestru al anului în curs.

Campanie. Pentru a grăbi socializarea pământului, au fost organizate în fiecare sat grupe de agitatori. Fiecărei grupe i se desemnează dimineața, de către secretarul de celulă în prezența instructorului raional, casele pe care trebuie să le viziteze în cursul zilei pentru a-i convinge pe țăranii respectivi că este mai bine pentru ei să se înscrie de bună voie în gospodăria colectivă. Seara, responsabilul grupei se întoarce la sediul celulei și raportează de felul cum au fost primiți.

Furturile și corupția în R. P. R.

Odată cu socializarea economiei în U. R. S. S., s'a desvoltat automat un sistem de distribuție paralel cu cel oficial, în care inițiativa privată a descoperit metode originale să se afirme. In toate întreprinderile de stat, o parte din producție dispare misterios și e pusă în circulație pe căi tot așa de misterioase. Numai rareori reușesc organele de control să demaște complicitatea rafinată dintre personalul de conducere și muncitori. Prizonierii germani întorși din Rusia în primii ani după războiu povesteau lucruri uluitoare despre prodigiositatea industrială sovietică. In timp ce se înălțau sute și sute de întreprinderi noi, o parte apreciabilă din producție era furată — uneori fiind scoasă cu vagoanele din fabrici — și distribuită pe piața neagră.

In Rusia, această îndeletnicire face parte din obiceiurile pământului. Patima beției și cleptomania sunt trăsături marcante ale caracterului Rusului. Nu fără temei a răspuns primul ministru Witte împăratului Nicolaie II, când acesta s'a arătat îngrijorat de proporțiile jefuirii avutului public în imperiu: „Toți Rușii sunt hoți Majestate!"

In ce măsură sistemul comunist e răspunzător de agravarea acestui flagel social în Rusia, s'a văzut însă mai ales după ce ordinea sovietică a fost introdusă și în statele satelite. Lipsa de respect de acum pentru proprietatea altuia și pentru cea a comunității în special nu poate fi comparată cu abaterile similare din trecut.

In R. P. R. nu se poate spune că e absentă amintirea corupției din trecut. Dar practica de astăzi a furturilor și corupției a atins proporții la scară națională. Mizeria cumplită care domnește în țară forțează pe oameni să treacă oricând pot peste barierele conștiinței și să-și completeze minimul pentru hrană și trebuințele rudimentare de fiecare zi din „avutul poporului". Pentru ușurarea problemelor de conștiință, comuniștii au pregătit înșiși terenul, educând tineretul în lipsa credinței în Dumnezeu și urmările păcatului și îndemnându-l să ignoreze sfaturile părinților și celor mai în vârstă. Delicvenții mai au și o motivare logică și etică: Tot ce se produce mai bun în România pleacă ca tribut în Uniunea Sovietelor. A ciupi câteva fărâmituri din această pradă colosală, nu înseamnă furt, ci o metodă de a-ți face singur dreptate.

La început, presa și propaganda radiofonică reperistă n'au menționat cu niciun cuvânt delictele de drept comun din țară. După teoria comunistă, toate delictele de drept comun sunt indicii ale putregaiului din societatea capitalisto-burgheză. Ajunge să înlături acest tip de societate și s'o înlocuiești cu ordinea comunistă, și toate aceste tare sociale dispar ca prin farmec, oamenii devin adevărați îngeri și se întrec să depășească normele de muncă, pentru binele comun.

Realitatea e însă alta. Bacșișul rușinos de altădată a revenit din nou monedă forte. In magazinele de stat, în restaurante și în gospodăriile de stat, personalul angajat își înzecește veniturile din bunurile care-i sunt încredințate spre distribuire. Singura deosebire formală față de procedeele din trecut e că furtul individual e mult mai rar. Totul se face în companie. In restaurante și magazine sunt organizate adevărate colective de jefuire în care, dela directorul responsabil până la ultimul angajat, toți contribuie la subtilizarea unei părți din marfă, împărțindu-și apoi câștigul cu stricta respectare a ierarhiei. Din fabrici, pe lângă disparițiile masive din producția curentă, tot ce e mobil sau demontabil din inventarul de scule și mașini e obiect de pradă. Muncitorii scot afară sculele, le pilesc mărcile care indică originea, le dau altă față vopsindu-le și le plasează apoi pe piața neagră toleratâ, numită „talcioc". Deseori firmele

(Continuare în pag. 16)

SCRISORI CĂTRE REDACȚIE

Un corespondent din Banatul iugoslav: „La noi s'a dus niaua complet, însă în anul acesta avem apă mai multă ca în 1942; e apă unde bătrânii nici nu-şi amintesc c'ar fi fost vreodată. Dar, ce putem face? Dumnezeu ni-o trimite, ca să vedem că El e atotstăpânitor. La noi multe s'au schimbat şi se petrec lucruri înspăimântătoare. Suntem sub volbura vremii şi nu ne putem mişca, pentrucă vijelia e mai puternică decât noi, biete fiinţe omeneşti.

Vă scriu ceva pentru Exilul Românesc şi vă rog să apară, ca să ştie Românii din pribegie ce fac cu noi conducătorii din România de astăzi:

Un flăcău țăran din Toracul Mare, băiatul lui Tudor Ludaie, a încercat să treacă graniţa în România pe la Modos. A reuşit şi a putut ajunge, fără să fie prins, până la Timişoara. Odată ajuns acolo, s'a prezentat la autorităţi şi a cerut azil, declarând că poate munci ca chelner. In loc să fie primit şi adăpostit, i-au spus că n'au nevoie de chelnire, având destui ca dânsul de hrănit. L-au predat autorităţilor iugoslave şi aşteaptă să-şi ispăşească pedeapsa grea pe care i-au dat-o. Nouă ni se interzice să fim primiţi pe pământul strămoşilor noştri, pământ dospit cu sângele lor dar deschis larg numai străinilor. Dincoace, în Banat, stăpânitorii nu vor să mai trăim, ci să dispărem, pentrucă atunci va fi mai bine de ei. Noi nu mai avem patrie şi nu ne rămâne decât să luăm drumul pribegiei."

* * *

Suntem obligaţi, din cauza riscurilor la care am expune corespondentul nostru din Banatul iugoslav, să-i publicăm scrisoarea, fără a-i da numele.

* * *

Păţania ţăranului din Toracul Mare nu e un caz izolat. Numeroşi Români din Banatul iugoslav au avut aceiaşi soartă după revenirea lui Tito în lagărul sovietic. Nu trecuseră dincolo pentrucă ar fi preferat comunismul moscovit celui titoist. Voiau să sufere mai bine la un loc cu fraţii lor din R. P. R. decât să suporte dubla opresiune, comunistă şi sârbă, din satrapia lui Tito. Au fost încurajaţi o vreme — ce nu poate aprinde speranţe în sufletul acestor fraţi uitaţi? — de emisiunile radiofonice reperiste. Ruşii au permis, în primii ani a aşa zisei erezii titoiste, ca propaganda reperistă să agite problema Românilor din Banat şi Timoc. Când propagandiştii lui Tito au răspuns că Români de eliberat există şi în Basarabia şi Transnistria, Ruşii au oprit imediat ofensiva naţionalistă a guvernului din Bucureşti.

Intre timp, lichidarea lentă a Românilor din Banatul iugoslav a continuat. Fiind înstăriţi, li s'a dat lovitura sub pretextul ca ar fi culaci. Apoi, în locul Svabilor ucişi sau fugiţi în Vest, au fost aduşi colonişti muntenegreni, cari s'au alăturat cu acelaşi zel coloniştilor aduşi între 1919 - 1940 în opera de sârbizare a Banatului iugoslav; a Banatului, din care, la Trianon, Pasici s'a arătat bucuros să obţină un petec în faţa Belgradului, dar l-a căpătat tot în urma gafelor comise de reprezentanţii ţii români la Conferinţa de Pace.

Dl **Herwart Scheiner**, Mainz: „In darea de seamă asupra articolului meu „Siebenbürgen und die madjarische Politik", apărut în „Der Europaeische Osten" („Exilul Românesc", anul II, Nr. 8, Aprilie 1956, pag. 9) aţi scris între altele:

'A făcut-o ca cetăţean german pentru lămurirea cititorilor germani...'

In această privinţă, vă informez că **nu** posed cetăţenia germană şi că nici **nu** am intenţia s'o solicit. Firește, ca german refugiat din România, sunt în mod automat asimilat ce ăţenilor germani, pe baza legilor existente, în toate drepturile şi obligaţiile; totuşi eu continuu să mă consider cetăţean român, chiar dacă actualul regim din Bucureşti mi-a contestat această calitate după ce m'am refugiat."

FURTURILE SI CORUPTIA

(Urmare din pag. 15)

respective îşi procură propriile unelte, reajustate, dela talcioc.

Pentru intimidare, autorităţile s'au văzut silite să se abată dela observanţa comunistă şi să anunţe la radio procese împotriva diverşilor delapidatori pedepsiţi exemplar sau să publice din când în când în „România Liberă" şi, sub formă satirică, în „Urzica" numele celor prinşi furând sau vinovaţi de acte de corupţie. Solidaritatea dintre muncitori, cari văd în orice păgubire adusă întreprinderilor de stat un act de rezistenţă anticomunistă, împiedică mult descoperirea făptaşilor. Pe de altă parte, hoţii de profesie au atins o mare virtuozitate de execuţie şi sunt depistaţi tot aşa de greu. Pentru a băga groaza în oameni, regimul a recurs până la urmă la asasinate în masă şi expunerea cadavrelor pe străzile oraşelor principale, anunţându-se pe placate că au fost prinşi spărgând magazinele de stat. Evident, ţelul real al autorităţilor reperiste a fost să se descotorosească pe această cale încercată de Carol II de deţinuţii politici cei mai periculoşi din lagăre, dar au dat execuţiilor o explicaţie care să servească şi intimidării delicvenţilor nedescoperiţi.

Cu toată justificarea care se poate da furturilor şi corupţiei de astăzi din R. P. R., putând fi identificate în mare măsură cu acte de rezistenţă, ca fenomen de masă, aceste abateri sunt un grav avertisment pentru viitor. In timpul haosului de după războiu din Germania, comerţul negru şi alte expediente ilicite aveau o justificare materială; nu e mai puţin adevărat însă că şi acum, în timpul „minunii" economice, efectele îndeletnicirilor unei minorităţi între 1945 - 1948 se resimt în viaţa publică. Restabilirea unei etici civice, după invertirea tuturor valorilor morale sub stăpânirea comunistă, nu va fi mai uşor de realizat în România.

Herausgeber und Druck: »VESTITORII«, Muenchen 2, Dachauerstr. 119 — Inhaber Traian Golea, Muenchen 2, Massmannstr. 4 — Postscheck-Konto: Muenchen 404 53 — Bank-Konto: Bayer. Hypotheken- und Wechsel-Bank, Zweigstelle Stiglmaierplatz Muenchen, Konto-Nr. 769 — Telephon 591743 — Erscheint monatlich
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29, Muenchen 2